

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๘๒๐๖
วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

วท 123165

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

นายภพกฤต สุทธิบาทสกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย : นายภพกฤต สุทธิปากสกุล

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองซ้าย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.รังสรรค์ อินทน์จันทน์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รัชนิดา ไสยรส)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา)

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อผู้วิจัย : นายภพกฤต สุทธิบาทสกุล

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา

ปีการศึกษา : 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐานที่ใช้ t-test (Independent Sample) และ F-test (One – way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาความและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมาคือด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน โดยพบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร 3) ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา มีการติดตามและประเมินผล และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทนจากชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษาและอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Development of the Child Development Centers under Sri -Somdej Municipality,
Sri-Somdej District, Roi-Et Province

Author : Mr. phobkrit sutthibaksakool

Degree : Master of Public Administration (Public and Private)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Assistant professor Dr. Watcharin Sutthisai
Dr. Saowaluck nikonphitthaya

Year : 2017

ABSTRACT

The development, child development centers. Metropolitan District Sri Rama Si King Roi Et Aimed to 1) To study the development of child care centers under the Municipal District Holiness Sri Sri Rama. Roi Et 2) To compare the opinions of those involved with the care center operating under the municipal district of Sri Rama. Si King Roi Et by sex, age, education, occupation, income and status on child development centers. 3) to study the suggestions on the development of child care centers under the local government of Sri Rama. Si King The population in the study. Committee Care Center Teachers, caregivers, parents and community leaders, 133 people. The tools used to collect data scales. According to the Liquor Mart has five levels. And interview guidelines defined. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average. standard deviation Statistical hypothesis testing using t-test (Independent Sample) and F-test (One - way ANOVA) determined by the level of statistical significance. 05 and qualitative data analysis.

The research results were as follows : 1) the development of child care centers under the local government of Sri Rama. Si King Roi Et in overall was found in high level. Consider in aspects were found high level in all aspects. The descending order. Is the building Environment and Safety Followed by the personnel Academic and curricular activities The involvement and support of all sectors. The second is the management center for child development and early childhood development, respectively. 2) The opinions comparison of the care center operating under the Municipality of Sri Rama. Si King Roi Et defined by sex, age, education, occupation, income and status found difference in the academic and curricular activity aspect defined by sex,

age and occupation 3) suggestions on the development of child care centers under the local government of Sri Rama. Si King The offense should provide the media. Appropriate to the child's development even further. The book centers should inform parents regularly. And child care centers should parents. Community engagement in the development of zero increases. The findings from the interviews Found that the development of child care centers. Should encourage child development center construction. Education Development Plan A monitoring and evaluation And should encourage the participation of all sectors. A committee with representatives from the Child Development Center, the community, parents, alumni join as members. Board meetings are held regularly Child Development Center. And allow the child development center has ontributed to comment on the subject of education, and more

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes.

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขึ้น วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของท่าน ดร.รังสรรค์ อินทน์จันทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่าน ดร.รัชนิดา ไสยรส กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิสัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ท่าน ดร.สิทธิพร สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการทำวิจัยนี้จนทำให้การสอบลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายชัยชาญ ศรีบิดดา ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา ขอขอบพระคุณท่าน ดร.มณฑกานต์ ยุทธไกร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ขอขอบพระคุณ นางเพ็ญภา สวัสดิ์ผล ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ที่ได้กรุณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และคำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอขอบพระคุณเพื่อนพ้องพี่น้องชาวท้องถิ่นเทศบาลตำบลศรีสมเด็จทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งปัยมิตรทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้ข้อมูลเป็นอย่างดีขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ที่ให้ชีวิต ให้ปัญญา ให้ความรัก ให้รู้จักอดทน ลูกคนนี้ จนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนทุกท่าน และญาติพี่น้องทุกคนที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการี ครู - อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ชีวิต ให้สติปัญญา ให้ความรัก ความหวัง กำลังใจ ในการทำงานและการดำรงชีวิต ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประศาสน์การศึกษาแก่ผู้วิจัย

นายภพกฤต สุทธิบาทสกุล

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	9
2.2 แนวคิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	11
2.3 แนวคิดทฤษฎีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	15
2.4 แนวคิดทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น	40
2.5 บริบททั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ	48
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	60

หัวเรื่อง	หน้า
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
5.1 สรุปผลการวิจัย	88
5.2 อภิปรายผล	99
5.3 ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	106
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	114
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	119
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการสัมภาษณ์	121
ภาคผนวก ฉ คุณภาพเครื่องมือ	125
ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	กลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 57
4.1	จำนวน ร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 64
4.2	ระดับการพัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 66
4.3	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพิจารณาเป็นรายชื่อ 67
4.4	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร และพิจารณาเป็นรายชื่อ 68
4.5	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และพิจารณา เป็นรายชื่อ 69
4.6	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และพิจารณาเป็นรายชื่อ 70
4.7	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้าน และพิจารณาเป็นรายชื่อ 71
4.8	ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 72
4.9	ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ 73
4.10	ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ 74

ตารางที่	หน้า
4.11 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยุในรายด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตร	75
4.12 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ	76
4.13 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยุในรายด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตร	78
4.14 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	79
4.15 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้	81
4.16 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานะ	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	54
ง.1 สัมภาษณ์ นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ นักศึกษาปริญญาโท โดยนายภพกฤต สุทธิบาทสกุล ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2559	122
ง.2 สัมภาษณ์ นายไ้ม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ นักศึกษาปริญญาโท โดยนายภพกฤต สุทธิบาทสกุล ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2559	122
ง.3 สัมภาษณ์ นางปิยะฉัตร อัจฉกร นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ นักศึกษาระดับปริญญาโท ผู้สัมภาษณ์โดยนายภพกฤต สุทธิบาทสกุล สัมภาษณ์ วันที่ 2 ธันวาคม 2559	124

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเดิมนั้นได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้ของเทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมให้แก่เด็กในวัย 3-5 ปี ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทยส่วนราชการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปี ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, น.3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาและเป็นการบริการทางการศึกษาขั้นต้นที่รัฐมุ่งจัดให้ประชาชนในวัยแรกของชีวิตเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นการวางรากฐานการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปในอนาคต การศึกษาระดับนี้เป็นรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจเนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิตจึงต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับสูงต่อไป (กระทรวงมหาดไทย, 2553, น. 2)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดในส่วนราชการต่างๆ ได้ถูกถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ว่า การศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาปฐมวัยได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และในมาตรา 41 ได้บัญญัติว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ

ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อนในเรื่องการ
จัดบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็กจึงมีการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่
สังกัดหน่วยงานต่าง ๆ มาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย
ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและ
กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบ
ภารกิจจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถ
ให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มี
คุณภาพตามอำนาจหน้าที่และเจตนารมณ์ของรัฐบาล ในปี พ.ศ. 2547 กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กระทรวงมหาดไทย, 2553, น. 2)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนว
ทำงานเดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ต่อมาปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาเห็นว่า มาตรฐานการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นั้น
ควรได้รับการปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบท
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่าง ๆ
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบมีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการสอดคล้องกับ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 และเป็นการเตรียมความพร้อม
ที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐาน

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 โดยได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเอง ซึ่งได้รับการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากกรมพัฒนาชุมชน จำนวน 1 แห่ง และจัดตั้งเอง จำนวน 2 แห่ง รวมเป็น 3 แห่ง

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จได้มีการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในสังกัดของเทศบาลให้ เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้ง นโยบายในด้านการจัดการศึกษาของผู้บริหาร และด้านอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อมและ ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการปรับปรุงพัฒนา เพื่อพัฒนาให้ได้มาตรฐานเป็นที่ ยอมรับของประชาชนในการให้ความไว้วางใจ สร้างความเชื่อมั่นในการนำบุตรหลานมาเข้าเรียนใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นงานที่มี ความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ควบคู่กันไปซึ่งกรมส่งเสริมได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ปฏิบัติตามผู้ศึกษาในฐานะที่เป็น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ในตำแหน่งผู้บริหารของ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในสังกัดของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการศึกษารั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา และเป็นแนวทางในการบริหาร รวมทั้งได้นำไปใช้ในการ พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาอยู่ในระดับใด

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

1.4.2 คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการพัฒนาแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาตามกรอบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 (กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น, 2553, น.1-55) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

- 1.5.1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.5.1.2 ด้านบุคลากร
- 1.5.1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 1.5.1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร
- 1.5.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 1.5.1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพิมพ์พัฒนา 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสองห้อง และ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีสมเด็จ

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1.5.3.1 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อค้นหาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 43 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 10 คน ผู้นำชุมชน 25 คน และผู้ปกครอง 120 คน รวมทั้งสิ้น 198 คน (แผนพัฒนาสามปี 2559-2561)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 133 คน โดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane (1973, p. 727)

1.5.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ และนักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

1.5.4 ด้านตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.4.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากรในการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) อาชีพ
- 5) รายได้
- 6) สถานะที่เกี่ยวข้องกับศูนย์

1.5.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามกรอบ มาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร
- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.5 ด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 6 เดือน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัด ดังนี้

“การพัฒนา” หมายถึง การทำให้เจริญ มีการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมไปกว่าเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้แก่เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในที่นี้ให้หมายถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

“การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“มาตรฐานการดำเนินงาน” หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจ หรืออยู่ในระดับที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร หมายถึง ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีคุณสมบัติและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาด้านบุคลากร อยู่ในระดับใด

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึงบริเวณพื้นที่ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมและมาตรการรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับใด

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร หมายถึงการบริหารจัดการการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ มีการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร อยู่ในระดับใด

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับใด

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยหมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กและการสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเด็กระหว่างผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการพัฒนาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับใด

“บุคลากร” หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

“ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก” หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

“เด็กเล็ก” หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน โดยมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ ดังนี้

1.7.1 ได้ทราบระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.7.2 ผู้บริหารของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สามารถนำข้อมูลที่ได้นำไปจัดทำเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดผู้วิจัยได้นำเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
2. แนวคิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. แนวคิดทฤษฎีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น
5. บริบททั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.1.1 ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนา เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากความสนใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการสังเกตปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าสังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยสาเหตุต่าง ๆ หลายประการดังต่อไปนี้ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร (Population Change)
3. การอยู่โดดเดี่ยวและการติดต่อกัน (Isolation and Contact)
4. โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Structure)
5. ระดับของความรู้และเทคโนโลยี (Knowledge and Technology)
6. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น เช่น การเล็งเห็นความจำเป็นในการ

เปลี่ยนแปลง หรือนโยบายของผู้นำประเทศ

จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผ่านมา เราจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เกิดขึ้น โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การพิจารณาเรื่องการเปลี่ยนแปลงจึงต้องทำ

ความเข้าใจทั้งในด้านทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction) ขนาดของการเปลี่ยนแปลง (Magnitude) ระยะเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง (Time) สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Change & Resistance to Change) (จิตจำนงค์ กิติกิริติ, 2532, น. 2)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ความหมายครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก้าวหน้าหรือถดถอยก็ได้ แต่ที่เป็นพื้นฐานแนวคิดที่สำคัญของการพัฒนา ก็คือ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction for Change) ในลักษณะที่ก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

จิตจำนงค์ กิติกิริติ (2532, น. 5) ได้กล่าวว่า พัฒนาเกิดขึ้นและนำมาใช้ครั้งแรกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยนักเศรษฐศาสตร์ได้นำมาใช้เรียกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการใช้แรงงานคนและสัตว์มาเป็นพลังงานจากเทคโนโลยี เช่น เครื่องจักร เครื่องยนต์ต่าง ๆ อาชีพของคนในสังคมเปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นการประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม วิธีการผลิตเปลี่ยนจากเพื่อการยังชีพเป็นวิธีการผลิตเพื่อการค้าที่อยู่อาศัยเปลี่ยนจากชนบทเป็นเมือง สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หลังจากนั้น คำว่า พัฒนา ก็ได้แพร่กระจายออกไปทั่วโลก โดยความหมายกว้าง ๆ ทั่วไปแล้ว หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบการพัฒนาที่อยู่สามส่วน คือ ผู้กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตนาธรรมณ์อุดมการณ์ วิธีการรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเป้าหมายของกระทำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจชัดเจนในแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาวิชาการที่ว่าด้วยการพัฒนา

การพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของสังคมนั้นแท้ที่จริงแล้วเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของใคร เกิดขึ้นจากการกระทำของใคร และมีจุดมุ่งหมายรวมทั้งเจตนาธรรมณ์ที่แท้จริงอย่างไร จึงต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

การศึกษาเชิงประเมิณผลการพัฒนา พบว่า การเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงปรารถนาหลายประการนับตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปีพุทธศักราช 2504 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศวิทยา (Social Ecology) ของสังคมไทย ผลที่คาดหวังสำคัญหลายประการไม่เป็นไปตามเจตนาธรรมณ์ที่ตั้งไว้ เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้นักคิดจากหลายสำนักความคิดพากันหยิบยกประเด็นปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางถึงความล้มเหลวเหล่านั้น พร้อมทั้งมีการเสนอแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศบางแนวคิดได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและกลุ่มผู้บริหารจนนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบาย

ในการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานความเชื่อในเอกลักษณ์ รวมทั้งความเข้มแข็งของวัฒนธรรม บางแนวคิดชูประเด็นการเรียนรู้ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของคนพร้อมทั้งการให้เหตุผลอย่างเป็นระบบน่าเชื่อถือและปฏิบัติตาม ในขณะที่นักคิดบางสำนักความพยายามใช้ยุทธศาสตร์ทางศาสนา (Religious Strategy) มาชี้แนวทางออกให้แก่สังคมไทยบนพื้นฐานแห่งนัยยะสำคัญตลอดจนความโดดเด่นทางวิชาการที่ว่า ความดีต้องอยู่เหนือความชั่วเสมอ โดยละทิ้งเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านมิติของเวลา (Time) พลังทางลบ (Negative Social Force) ที่ทำให้เกิดการต่อต้านเปลี่ยนแปลงอันไม่พึงปรารถนาในสังคม

สรุป การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ มีการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมไปกว่าเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

2.2 แนวคิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3-5 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน

เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวม และจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, น. 1-2)

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ ปลอดภัย
3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะ ของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก
4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนเป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการ ดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาคมใน ท้องถิ่น

เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแนวทำงานที่กรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแล้ว ต่อมาปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ พิจารณาเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นั้น ควรได้รับการปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและเป็น

ปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นอย่างดีมีระบบมีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ควรพิจารณาจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมลักษณะงาน ต่อไปนี้

1. งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
5. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

ทั้งนี้ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวโดยแบ่งและมอบหมายงานตามความถนัด ความสามารถ และลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการทั้ง 5 งาน อย่างไรก็ตามในการจัดแบ่งงานดังกล่าวควรคำนึงถึงความพร้อม และศักยภาพของแต่ละศูนย์ฯ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กอาจรวมลักษณะงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน และ/หรือรวมลักษณะงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กับงานธุรการ การเงิน พัสดุเป็นกลุ่มงานเดียวกัน เป็นต้น การบริหารงานทั้ง 5 งาน ให้มีคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินงาน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย การกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชน ผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

ศาสตราจารย์ (2550, น. 58) มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ต้องเริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรที่ทรงคุณค่า การดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่นให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัยปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองตั้งนั้นมาตรฐานการดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์ฯ จึงมีความแตกต่างกันหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้างอาคาร สถานที่ และการบริหารงาน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2547, น. 12) ศูนย์เด็กเล็กเป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กแห่งที่สอง รองจากพ่อแม่ และญาติ การพัฒนาเพื่อให้ศูนย์เด็กได้มาตรฐานและมีคุณภาพนั้น ควรพัฒนาทั้งคนและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป กระทรวงสาธารณสุข ได้นำแนวคิดเมื่อนำอยู่ชุมชนนำอยู่ มาใช้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ภายใต้ชื่อโครงการศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งส่วนราชการ และท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาการเด็กและการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งศูนย์เด็กเล็กพัฒนาได้คุณภาพและมาตรฐาน

2.3 แนวคิดทฤษฎีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นจัดขึ้นเอง ถือเป็นสถานที่ศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารการจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนรวมถึงพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ขวบ อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบได้แก่ กองการศึกษา และบุคลากร สังกัดกองการศึกษา โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1.1 สำรวจความต้องการของประชาชนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.2 จัดทำโครงการและจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงานได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การจัดบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.6 รายงานจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทราบกรณีไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้าง และการบริหารจัดการศูนย์ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับเพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลการประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอข้อความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำการยุบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

1.3.4 รายงานยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการ การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาเรียนรู้ในรอบปี การศึกษา เริ่มต้นปี การศึกษาในวันที่ 16 พฤษภาคม และสิ้นปี การศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปี ถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียนรวมกันไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนตามปกติในรอบปี การศึกษา

1.4.1.1 ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม วันปิดภาคเรียน วันที่ 11 ตุลาคม ของทุกปี

1.4.1.2 ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน วันปิดภาคเรียน วันที่ 1 เมษายน ของปี ถัดไป

1) หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการ ให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

2) กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนในวันทำการถัดไปตามกำหนดไว้ตามข้อ

1.4.2 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้ การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.4.3 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

1.4.3.1 อาหารกลางวัน

1.4.3.2 อาหารว่าง

1.4.3.3 เครื่องนอน

1.4.3.4 อาหารเสริม (นม)

1.4.3.5 วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์

1.4.3.6 การตรวจสอบสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์

และสาธารณสุข

1.4.3.7 บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์ 3 วัยและหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.4.4 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.5 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัยและ

ศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชน และผู้ดำรงตำแหน่งดังนี้

- 1.5.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
- 1.5.2 ผู้นำทางศาสนา
- 1.5.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.5.4 ผู้แทนผู้ประกอบการ
- 1.5.6 ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่งและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เสนอแนะให้ข้อมูลให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. พิจารณาสั่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. พิจารณาสั่งแผนงาน/ โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการอุดหนุนจากการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้จ่าย ดังนี้

2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)

2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน

2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร

2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร

2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา

2.1.6 ค่ายานพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล

2.1.7 ทุนการศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต/ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.1.8 อื่น ๆ

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวิธีการจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ระยะเวลา 3 ปี เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษาและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ

2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

2.2.4 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ

2.2.5 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
วิธีดำเนินการ

2.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก/ กอง/ หัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้แทน เป็นประธาน

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คีษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองในจำนวนที่เหมาะสม เป็นกรรมการ

2.3.2 แจกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สํารวจ
ความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความ
ปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย

2.3.3 ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.4 จัดทำทะเบียนควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์

2.3.5 ดำเนินการเบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับหัวหน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3. ด้านการบริหารบุคคล

กรณีที่เป็นพนักงานจ้าง

3.1 การสรรหา/ เลือกสรร และการปรับสถานภาพ

3.1.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อ
เป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น
กำหนดโดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมใน โอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ
ด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใสเพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการดำเนินการสรรหา/ เลือกสรร และการปรับสถานภาพ ประกอบด้วย

1. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน
2. ผู้อำนวยการสำนัก/ กอง/ กองการศึกษา เป็นกรรมการ
3. หัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ
4. ให้นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้าน

การศึกษาในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม

3.1.2 การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 20
หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละ 20 คน

3.1.3 การปรับสถานภาพพนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และครู
ผู้ดูแลเด็ก เป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ด่วนที่สุด ที่ มท 0893.4/ ว 80 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2550 และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น ที่ มท 0893.4/ ว 846 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2551

3.2 การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ดำเนินการตามหนังสือกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0893.4/ ว 61 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2551 และหนังสือกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท 0893.4/ ว 476 ลงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2551 และหนังสือกรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0893.4/ 1612 ลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2552 และหนังสือสั่ง
การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ สวัสดิการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครู
ผู้ดูแลเด็กให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการบางพนักงานส่วนท้องถิ่น หนังสือ
กระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อนำ ผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล
ประกอบการพิจารณาในเรื่องการเลื่อนค่าตอบแทน การต่อสัญญาจ้าง และอื่น ๆ ให้เป็นไปตาม
ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง
หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 การพัฒนาบุคลากร ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการปฐมนิเทศ
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่รวมทั้งการ
อบรมและศึกษาดูงาน การนิเทศติดตามการดำเนินการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุน
การให้ทุนการศึกษาแก่หัวหน้าศูนย์

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 และในปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดขึ้น
ในปี พ.ศ.2547 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน
สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, น. 1-54)
โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศาสนา

1.2 การบริหารจัดการ

1.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาใน ศาสนสถาน ตามหนังสือคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ นร 0107/ว 20522 ลงวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ดังนี้

1.2.2.1 กรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เลือกรูปแบบการบริหารจัดการแบบที่ 1 ที่มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2.2 กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลือกรูปแบบการบริหารจัดการแบบที่ 2 และ 3 ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ทั้งในด้านการบริหารงานบุคลากรงบประมาณ และวิชาการ

2. ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความก้าวหน้า และมั่นคงทางวิชาชีพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดคุณสมบัติสถานภาพและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก

เล็กให้สอดคล้องตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องตำแหน่งและวิทยฐานะ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล (เพิ่มเติม) ซึ่งได้กำหนดให้หน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/ พนักงานครูส่วนท้องถิ่น แต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดได้ต้องเป็นกรณีที่ได้รับการจัดสรรอัตราจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้วเท่านั้น ดังนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดูแลเด็กจากสถานภาพพนักงานจ้างเป็นตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กตามประกาศคณะกรรมการกลางดังกล่าว ให้ผู้ดูแลเด็กซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กในปัจจุบัน มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งการสรรหาเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าวโดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแต่ให้มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้จึงได้กำหนดนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีสถานภาพเป็นข้าราชการ/ พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/ พนักงานครูส่วนท้องถิ่นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษา หรือปฐมวัย หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ และ

1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน และ

1.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

1.2 กรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณสมบัติการคัดเลือกและแต่งตั้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ เป็นไปตามนโยบายและแผนที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรงานการมี

ส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้มอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก

2.1 กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/ พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

2.1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

2.1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ทุกสาขาวิชาเอก หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ และ

2.1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน และมีใบประกอบวิชาชีพครู

2.2 กรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณสมบัติการคัดเลือกและแต่งตั้งตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนา ผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งมีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/ พนักงานจ้างตามภารกิจ

3.1 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.1.1 สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก

3.1.2 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

4.1 ธุรการ/ การเงิน/ พัสดุ

4.2 ผู้ประกอบอาหาร

4.3 ภารโรง

4.4 ยามรักษาความปลอดภัย

4.5 พนักงานจ้างตำแหน่งอื่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็น คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งมีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตาม

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสถานภาพ เป็นพนักงานจ้างทั่วไป/ พนักงานจ้างตามภารกิจ

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน

5.2 สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.3 ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดกิจกรรมสานสายใยรักเพื่อส่งเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.6 กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.1 นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ

6.2 สืบหาความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/ รวม ยุบเลิก และ

6.3 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากร สถานที่ตามฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

6.4 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.5 จัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการจัดตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

6.7 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.8 จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

6.9 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

6.10 นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.1 ด้านอาคารสถานที่

3.1.1 ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณขนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

3.1.2 จำนวนชั้นของอาคาร ตั๋วอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้นนับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

3.1.3 ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ทางเข้า-ออก จากตั๋วอาคาร ต้องมีความเหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตั๋วอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้นโดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

3.1.4 ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80 เซนติเมตรนับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู-หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลม และแสงสว่าง

3.1.5 พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยก

เป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ดังนี้

3.1.5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

1) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และสว่างไม่จ้าเกินไป

2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด โดยนำไปซักฟุนตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2.1) จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ไม่ให้ร่วมกันเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

2.2) หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

3.1.5.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์ หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียก ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

3.1.5.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็กทั้งนี้บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรงและใช้งานได้ดี

3.1.5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

3.1.5.5 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจาก บริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

3.1.5.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทา ความสะอาดตัวเด็กต้องจัดให้มีบริเวณ ที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและ แปรงฟันในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้อง มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

3.1.5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่งต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ ง่ายมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือ กุญแจและมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอกและไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็กหาก ห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็ก เป็นการเฉพาะได้ อาจจัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก

3.1.5.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กการ รับประทานอาหารหรือการนอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับ ลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควร จัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.4 เมตร แต่กรณีที่มี ความสูงเกิน 2.4 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

3.1.5.9 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้อง มีพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูล ทุกวัน

3.1.5.10 บันไดควรมีความกว้างแต่ละช่อง ไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของ บันไดสูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและ ลูกกรงไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร มีราวเตี้ยเหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของ ลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูง และขนาดที่เหมาะสมกับ เด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยคำนึงความ ปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

3.2.1 ภายในอาคาร

3.2.1.1 แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่ออำนวยความสะดวกกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

3.2.1.2 เสียง ควรต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60-80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

3.2.1.3 การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่างประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจก หรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

3.2.1.4 สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่นและไม่ชันและ ควรเป็นพื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

3.2.2 ภายนอกอาคาร

3.2.2.1 รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณ ให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

3.2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาลการระบายน้ำ การระบายอากาศ และ การจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3.2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตรต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสสมควรกับจำนวนเด็กในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนด หรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

3.2.2.4 ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่ไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3.3 ด้านความปลอดภัย

3.3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือ เครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

3.3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร

3.3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำ ด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยน หรือเหลี่ยมคม

3.3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

3.3.1.6 ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจา พวกเคมี หรือ น้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

3.3.1.7 ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคารรวมทั้ง ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.3.1.8 มีระบบการล๊อคประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนา โรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขภาพอนามัย

3.3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุ อุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.3.1.11 เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับมือเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

3.3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปี ละ 1 ครั้ง

3.3.2.2 มีการฝึกอบรมบุคลากรในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.3.2.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่ที่ กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

3.3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กประจำวันไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 1.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
- 1.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหว และการรักการออกกำลังกาย
- 1.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 1.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 1.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.12 มีเจตคติที่ดีการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2. คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

2.1.1 อายุ 2 ปี ได้แก่ วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย จับดินสอสองแท่งใหญ่ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

2.1.2 อายุ 3 ปี ใต้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้เดินขึ้นลงบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

2.1.3 อายุ 4 ปี ใต้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองเดินขึ้น-ลงบันไดสลับท้ำได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระฉับกระเฉง

2.1.4 อายุ 5 ปี ใต้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับท้ำได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ำเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษผูกเชือกรองเท้า ฯลฯ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

2.2.1 อายุ 2 ปี ใต้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึกต่างๆ ด้วยคำพูดมีความเป็นตัวของตัวเอง

2.2.2 อายุ 3 ปี ใต้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

2.2.3 อายุ 4 ปี ใต้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ เป็นต้น

2.2.4 อายุ 5 ปี ใต้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

2.3.1 อายุ 2 ปี ใต้แก่ เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้

2.3.2 อายุ 3 ปี ใต้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคูขนาน(เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้ รู้จักรอคอย เป็นต้น

2.3.3 อายุ 4 ปี ใต้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น เกือบของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

2.3.4 อายุ 5 ปี ใต้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

2.4.1 อายุ 2 ปี ได้แก่ ชอบดูหนังสือภาพ ชอบฟังบทกลอน นิทานคำคล้องจองสนใจสิ่งรอบตัว มีช่วงสนใจกับของบางอย่างได้ 3-5 นาที

2.4.2 อายุ 3 ปี ได้แก่ ตำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกัน ได้บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

2.4.3 อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/ เล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นรู้จักใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

2.4.4 อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิน สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ-สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ-เล่าเรื่องได้สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมนับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

3.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

3.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

- 3.2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
- 3.2.2 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
- 3.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 3.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 3.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำ กิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 3.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- 3.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 3.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 3.2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
- 3.2.10 จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำ มาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

4. การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี สามารถนำมาจัดกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่า แต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

4.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

4.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

4.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้ประมาณ 40-60 นาที

4.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้อง และนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีความครอบคลุมดังต่อไปนี้

4.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

4.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็ก ได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็ก ได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัสเล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียนกรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

4.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตร

ประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารพักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

4.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกต จำแนกเปรียบเทียบจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กคั่นคว่ำจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลายฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

4.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กมีโอกาสนำภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

4.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ ฐทรงต่าง ๆ ฯลฯ

5. โภชนาการสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ได้แก่

หมู่ที่ 1 เนื้อสัตว์ต่าง ๆ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ปลา เครื่องใน เช่น ตับ ปอด หัวใจ ไข่ต่าง ๆ ถั่วเมล็ดแห้งต่างๆ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และอาหารที่ทำจากถั่ว นม และผลิตภัณฑ์จากนมช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมร่างกายส่วนสึกหรอ เครื่องในช่วยสร้าง และบำรุงโลหิต นมช่วยสร้างกระดูกและฟัน เนื้อสัตว์ ประเภทอาหารทะเลช่วยป้องกันโรคคอพอกเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโตต้องการอาหารหมู่นี้มาก

หมู่ที่ 2 ข้าว แป้ง ได้แก่ ข้าวต่าง ๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว แป้งต่าง ๆ เช่น แป้งข้าวเจ้า แป้งมันสำปะหลัง และอาหารที่ทำจากแป้ง เช่น ก๋วยเตี๋ยว บะหมี่ ขนมจีน ขนมปัง หัวเผือก มันต่างๆ ให้กำลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีแรงเคลื่อนไหวทำงานได้

หมูที่ 3 ผักใบเขียว เหลือง ได้แก่ ผักใบเขียวเหลืองและผักเป็นหัวต่าง ๆ เช่น ผักบั้งคะน้ำ ตำลึง พักทอง กะหล่ำปลี มะเขือต่าง ๆ บำรุงสุขภาพทั่วไปให้แข็งแรง บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือกและฟัน สร้างและบำรุงโลหิต ช่วยให้ร่างกายใช้ประโยชน์จากอาหารอื่นได้เต็มที่และมีเส้นใยเป็นกากช่วยให้การขับถ่ายสะดวก

หมูที่ 4 ผลไม้ต่าง ๆ ได้แก่ ผลไม้สดต่าง ๆ เช่น มะละกอ กล้วย ส้ม มะม่วงฝรั่ง สับปะรด ช่วยบำรุงสุขภาพ และป้องกันโรคต่าง ๆ ช่วยให้ร่างกายสดชื่น บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือกและฟัน

หมูที่ 5 ไขมันจากสัตว์ และพืช ได้แก่ ไขมันจากสัตว์ เช่น มันหมู มันไก่ ไขมันจากพืช เช่น น้ำมันถั่ว น้ำมันงา กะทิ อาหารหมู่นี้ให้พลังงานสูงและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีกำลังเคลื่อนไหวทำงานได้ เป็นตัวช่วยละลายวิตามินหลายชนิด เพื่อการดูดซึมและนำไปใช้ประโยชน์

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกัน ทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ที่จะทำให้มีการสานเสริมการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการบริหารแบบการมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กเล็ก เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวต่อไปแนวทางการดำเนินงาน

ด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำ ให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชน
3. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ รับทราบเพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ
4. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น
5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงาน ดังนี้
 - 5.1 การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.2 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล
 - 5.3 การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรภาครัฐอื่น
 - 5.4 การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือมีผู้อุทิศให้
6. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

7. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำกับดูแลการบริหารงานเชิงนโยบายของศูนย์ฯ

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่ เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ อำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่าง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแนวทางปฏิบัติงาน
 - 4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 4.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ
 - 4.3 ส่งแผนงานและปฏิบัติงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ
 - 4.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 4.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้
 - 4.6 สรุปลงและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต้นสังกัด

2.4 แนวคิดทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) นั้นได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น

โกวิท พวงงาม (2548, น. 29) ให้นิยามว่าการ ปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นท้องถิ่นหนึ่งจัดการ ปกครองท้องถิ่นและดำเนินกิจกรรมบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตาม ความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมจากรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

วิญญู อังคนารักษ์ (2519, น. 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจาย อำนาจบางอย่างที่รัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทาตนเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาส ปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนใน ท้องถิ่นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของ ประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระ ในการบริหารงานพอสมควร

พิเชษฐ ความจิงหาร (2553, น. 42) นิยามไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นแบบการปกครองที่เป็นผลจากการกระจายอำนาจทางการ ปกครองของรัฐ โดยจะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่น นั้นๆ ถูกจัดตั้งและ ควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตาม นโยบายของตนเอง

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของ ตนเอง หรือที่เรียกว่ารัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น โดยมีอำนาจในการกำหนด นโยบาย และบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของ กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์การที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนใน ท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

2.4.2 องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น

2.4.2.1 เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง

2.4.2.2 มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติ

ไว้ใน กฎหมายรัฐธรรมนูญ .

2.4.2.3 มีอิสระในการปกครองตนเอง

2.4.2.4 มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

2.4.2.5 มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ

2.4.2.6 มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง

2.4.2.7 มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ

2.4.2.8 อำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

แม่บท

2.4.2.9 มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

2.4.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

2.4.3.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2.4.3.2 เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2.4.3.3 เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยแก่ประชาชน

2.4.4 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่การพัฒนาชุมชนและการ ปกครองระบบประชาธิปไตย นอกจากความสำคัญแล้ว การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นเรื่องจำเป็น เพราะสังคมที่กว้างใหญ่มีอาณาเขตใหญ่โดยย่อเป็นเรื่องยากที่จะให้รัฐบาลกลางดูแลได้ทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นได้ช่วยเหลือตนเอง ความสำคัญและ ความจำเป็นของการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสรุปได้ดังนี้

ลิขิต ชีรเวคิน (2548, น. 335) กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีส่วนช่วย แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางในแง่ที่ว่า ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำส่วนท้องถิ่นย่อมจะเข้าใจถึง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดีกว่าคนต่างถิ่น ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีผลสำคัญ คือทำให้ท้องถิ่นรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยรัฐบาลกลางเป็นแต่เพียงหน่วยส่งเสริมด้วย

งบประมาณบางส่วนและด้วยความรู้ทางเทคนิค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาชนบทซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลนั้นจำเป็นจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ธีรวุฒิ โสภินธุกุล (2550, น. 21) กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศหลายประการ กล่าวคือ

1. การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลางเพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถทำหน้าที่แทนรัฐบาลกลางได้ดี
2. การปกครองท้องถิ่นช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง
3. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกรวมทั้งวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระบอบการปกครอง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
4. การปกครองท้องถิ่นช่วยเป็นแหล่งฝึก และสร้างผู้นำทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ฝึกทักษะในการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นก่อนจะไปทำหน้าที่ในระดับชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมากพัฒนาตนเองไปเป็นนักการเมืองระดับชาติ
5. การปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทเพื่อการพึ่งพาตนเอง แทนที่จะคอยพึ่งพิงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง

2.4.5 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครอง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะต้องพิจารณาถึงกำลังงบประมาณ กำลังเงิน กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และหน้าที่ความรับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากเกินกว่าภาระ หรือเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศ ก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ มีข้อพิจารณาดังนี้

1. เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การก่อสร้างถนน สะพาน สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น
2. เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง

2.1 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคม ด้านนี้มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่น มาก เช่น การจัดให้มีหน่วยบริหารทางสาธารณสุข จัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา เป็นต้น

2.2 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ท้องถิ่น หากปล่อยให้ประชาชนดำเนินการเองอาจ ไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรจะเป็น จัดให้มีโรงรับจानา การจัดตลาดและงานต่าง ๆ ที่มีรายได้ โดย สามารถเรียกค่าบริการจากประชาชน

2.4.6 ลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

2.4.6.1 เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่การปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน

2.4.6.2 มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย

2.4.6.3 มีอิสระในการดำเนินกิจกรรม และสามารถใช้อุบายพินิจของตนเองในการวินิจฉัย และ กำหนดนโยบาย

2.4.6.4 มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา

2.4.6.5 ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยการเลือกตั้งผู้บริหารและสภาท้องถิ่น

2.4.7 การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2550)

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) ได้สร้างมิติใหม่ ให้กับระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยด้วยการปรับปรุงบทบาท อำนาจหน้าที่ และ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ

2.4.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้อีก 2 กรณีด้วยกัน คือ

1. การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รัฐธรรมนูญให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มาลงคะแนนที่จะถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเมื่อเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใด ไม่สมควร ดำรงตำแหน่งต่อไป (มาตรา 286)

2. การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น รัฐธรรมนูญให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ แต่จะต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย (มาตรา 287)

2.4.9 ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองเป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ มีดังนี้

1. มีสถานะตามกฎหมาย หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
2. มีพื้นที่และระดับหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอน และชัดเจนและควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน รายได้ และความหนาแน่นของประชากรเป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์จัดตั้งยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือรายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากร และขนาดของพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่นโดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ กำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ
4. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องเป็นองค์กรนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
5. มีการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนใน

ท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

6. มีอำนาจอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้อำนาจพิทักษ์สิทธิของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงของรัฐ

โดยสรุป ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีองค์ประกอบที่มีฐานะตามกฎหมายมีพื้นที่และระดับมีการกระจายอำนาจหน้าที่ มีความเป็นนิติบุคคลมีการเลือกตั้งมีอำนาจอิสระมีงบประมาณของตนเอง อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ

2.4.10 ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ตามบทบัญญัติในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281-290 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึงองค์กรปกครองท้องถิ่นโดยสรุป ดังนี้

1. รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

2. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

5. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อการตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

6. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

7. ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย

8. การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกันและอาจได้รับการพัฒนา ร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

10. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อองค์การดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือมีเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสอง วรรคสาม วรรคหก มาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด

โดยสรุป ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นแบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองรูปแบบพิเศษมี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ส่วนองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบคือ ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคล ได้รับอำนาจโดยการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งโดยประชาชนมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีมาบำรุงท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายโดยมีประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนด

2.4.11 โครงสร้างการบริหารเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2543 แบ่งโครงสร้างเทศบาลออกเป็นสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี หรือ นายกเทศมนตรี

1. สภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยสภาเทศบาลมีจำนวนสมาชิกสภา 12 คน สภาเทศบาลเมืองมีจำนวนสมาชิกสภา 18 คน และสภาเทศบาลนครมีจำนวนสมาชิกสภา 24 คน

2. คณะเทศมนตรี ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอีก 2-4 คน ตามฐานะของเทศบาลกล่าวคือ กรณีที่เป็นเทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองให้มีเทศมนตรีได้ 2 คนเมื่อนายกเทศมนตรีเป็นคณะเทศมนตรีแล้วมีจำนวน 3 คน กรณีที่เป็นเทศบาลนครให้มีเทศมนตรีได้ 4 คน ซึ่งเมื่อนายกเทศมนตรีเป็นคณะเทศมนตรีแล้ว มีจำนวน 5 คนใน พ.ศ.2543 มีการแก้ไขเทศบาลให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีได้โดยตรงเพื่อแก้ไข ปัญหาความไม่มีเสถียรภาพในการบริหาร

3. นายกเทศมนตรีในเขตเทศบาลใดที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงประชามติให้มีการบริหารเทศบาลแบบนายกเทศมนตรีให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน สำหรับเทศบาลตำบลและไม่เกิน 3 คน และ 4 คน สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลนครตามลำดับ โดยมีปลัดเทศบาลมีหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรีและรับผิดชอบดูแลการบริหารงานประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายของคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ 2 ส่วนคือ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาล ตามมาตรา 50-51 และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวหากเทศบาลได้ปฏิบัติโดยเต็มความสามารถจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่ประชาชนและชุมชนลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีองค์ประกอบที่มีฐานะตามกฎหมายมีพื้นที่และระดับมีการกระจายอำนาจหน้าที่ที่มีความเป็นนิติบุคคลมีการเลือกตั้งมีอำนาจอิสระมีงบประมาณของตนเอง อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ

2.5 บริบททั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

ตำบลศรีสมเด็จตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ดประมาณ 20 กิโลเมตร และเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการอำเภอศรีสมเด็จมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 16,566 ไร่ 68 ตารางวา หรือประมาณ 26.50 ตารางกิโลเมตร ตำบลศรีสมเด็จ มีป่าธรรมชาติเล็กน้อย ส่วนใหญ่อยู่ตามหัวไร่ปลายนาวัดป่าและที่สาธารณะรวมทั้งหมด 427 ไร่

2.5.1 อาณาเขต

มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	บ้านเหล่ากูด บ้านป่าแห่น บ้านป่าเว่อ ตำบลสวนจิก
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หนองคูยาง บ้านหนองแดง บ้านโคกน้อย บ้านหนองแขง ตำบลบ้านบาก
ทิศใต้	ติดกับ	บ้านหนองขุมดิน ตำบลหนองแวงคอง
ทิศตะวันตก	ติดกับ	บ้านหนองผือ บ้านหนองคู บ้านกุดนาดี ตำบลเสื่อไ้ก่ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ดอนและเป็นที่ราบบางส่วนดินปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางมักประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง สภาพอากาศอยู่ในเขตอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

การปกครองของตำบลศรีสมเด็จ มีจำนวน 13 หมู่บ้าน มีครัวเรือน จำนวน 1,530 ครัวเรือน มีประชากร รวม 5,981 คน แยกเป็นชาย 3,030 คน เป็นหญิง 2,951 คน การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบเทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง คือเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ การบริหารครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล

ตำบลศรีสมเด็จ อำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นที่ตั้งอำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีหน่วยงานราชการต่างๆ และองค์กรเอกชน เป็นจำนวนมาก ได้แก่ ที่ทำการอำเภศรีสมเด็จ สถานีตำรวจภูธรศรีสมเด็จ โรงพยาบาลศรีสมเด็จ สำนักงานสาธารณสุขอำเภศรีสมเด็จ สำนักงานเกษตรอำเภศรีสมเด็จ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภศรีสมเด็จ สำนักงานการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภศรีสมเด็จ สำนักงานปศุสัตว์อำเภศรีสมเด็จ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เป็นต้น

2.5.2 ด้านการศึกษา

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีองค์กรการศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ ดังนี้

1. พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งบริหารจัดการของเทศบาลตำบล จำนวน 3 แห่ง
2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 4 แห่ง
3. โรงเรียนสังกัดกรมการศาสนา จำนวน 1 แห่ง
4. โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
5. ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 แห่ง
6. ห้องสมุดประชาชน จำนวน 1 แห่ง

2.5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 โดยได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเอง ซึ่งได้รับการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจาก กรมพัฒนาชุมชน จำนวน 1 แห่ง และจัดตั้งเอง จำนวน 2 แห่ง รวมเป็น 3 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเหล่าลือ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับการถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน ตั้งอยู่บ้านพิมพ์พัฒนา เมื่อ ปี พ.ศ. 2543 หมู่ที่ 1 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีเด็กเล็ก จำนวน 55 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน คณะกรรมการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 15 คน

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสองห้อง เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ ปัจจุบันคือเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เมื่อปี พ.ศ. 2545 ตั้งอยู่บ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ 2 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีเด็กเล็ก จำนวน 35 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน คณะกรรมการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 14 คน

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีสมเด็จ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ ปัจจุบันคือเทศบาลตำบลศรีสมเด็จเมื่อปี พ.ศ. 2548 ตั้งอยู่บ้านศรีสมเด็จ หมู่ที่ 10 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีเด็กเล็ก จำนวน 30 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน คณะกรรมการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 14 คน

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด กองการศึกษา เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โดยมีผู้อำนวยการการศึกษา นักวิชาการศึกษา ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา เป็นหน่วยงานสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จให้คำแนะนำในฐานะผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ภายใต้การบริหารของนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหาร เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วราพร เกิดผล (2550, น. 56) ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นศูนย์เด็กเล็กน่ายุติที่มีคุณภาพระดับดีมากจังหวัดขอนแก่น พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีการดำเนินงานด้วยกระบวนการและนโยบายที่ชัดเจน

เหมือนศูนย์เด็กเล็กดีเยี่ยม แต่การดำเนินงานที่ต้องปรับปรุงนั้น สาเหตุส่วนใหญ่มาจากบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์เด็กเล็กส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับเด็กและการเรียนการสอน ตลอดจนการดูแลด้านต่างๆ ที่อีกทั้งมีการเพิ่มหรือลด จำนวนบุคลากรตามจำนวนเด็กทำให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงานน้อยลง ความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของชุมชนน้อย เช่น การให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาสุขภาพพื้นเด็กที่ต้องเอาใจใส่ ในการนำเด็กไปพบแพทย์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอน ไม่สามารถดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของหรือรับผิดชอบ ยังคงยึดติดกับแนวคิดที่ว่าศูนย์เด็ก ต้องดูแลรับผิดชอบทุกอย่างดังนั้นก็ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมแต่ละฝ่ายเพื่อให้เกิด ความร่วมมือในการแก้ไขและพัฒนาต่อไป

เยาวลักษณ์ เขียวสวาส (2551, น. 83-84) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทองปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

พิมพ์เพ็ญ ยอดแก้ว (2551, น. 78) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน พบว่ามีการสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่สิ่งก่อสร้าง เครื่องเล่นสนามหรือของเล่นกลางแจ้งน้อยเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณที่จำกัดซึ่งจากการวิจัยพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการดำเนินการจัดการศึกษาและส่วนใหญ่รับรู้สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นแต่ยังไม่แสดงบทบาทการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนา การศึกษา

ช่อ สันชนพิพัฒน์ (2553, น. 67) ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดันแบบน่ายู่ การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดันแบบน่ายู่ดีเด่น โรงเรียน เทศบาล 4 วัดศรีบัวบานสู่ความเป็นเลิศ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดันแบบน่ายู่ดีเด่น โรงเรียนเทศบาล 2) ทราบผลของการ ใช้รูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดันแบบน่ายู่ดีเด่น โรงเรียน เทศบาล 4 วัดศรีบัวบานสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความถี่

ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ต้นแบบน่าอยู่ ประกอบด้วย

1. ด้านการวางแผน โดยการแสดงถึงภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้วยการเป็นแกนหลักใน
การบริหารและดำเนินงานร่วมกับบุคลากร เป็นผู้ประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำกับ
ดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรใน
การปฏิบัติงาน

2. ด้านการดำเนินงานตามแผน โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบในการมอบหมายภารกิจที่
สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติ การมอบหมายให้มีคณะกรรมการประสานงานเพื่อ
เป็นตัวกลางในการประสาน กำกับดูแลให้ภารกิจเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์ การส่งเสริมการทำงาน
เป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ และ
ปรับปรุงพัฒนางานให้เหมาะสม

3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล โดยการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ
งานปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้เหมาะสม โดยการให้บุคลากรในโรงเรียนมี
ส่วนร่วมและปรึกษาหารือแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อนำผลการปฏิบัติมากำหนด
เป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

5. ผลสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบน่าอยู่ดีเด่น พบว่า มี
หน่วยงาน สถานศึกษาต่างๆมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมากและโรงเรียนได้รับรางวัล ชุมชน
ไว้วางใจให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการ โรงเรียนและบริจาคตพย์ากรเป็นจำนวนมาก

มณฑริยา นำผล (2553, น. 103-105) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางการปรับปรุงพัฒนาศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้าน
บุคลากร ควรกำหนดกรอบอัตรากำลังบุคลากร หลักเกณฑ์และวิธีสรรหาบุคลากรให้มีความชัดเจน
โดยใช้การสอบคัดเลือกที่มีความยุติธรรมโปร่งใส และสรรหาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาและ
ประสบการณ์การจัดการศึกษาให้พอเพียงต่อการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ควรจัดสรร
งบประมาณในการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้วิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนา
บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กโดยให้สอดคล้อง
กับแผนการจัดประสบการณ์เรียนของเด็กโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออก
อย่างสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติจริง ด้านอาคารและสถานที่ ควรมีการสร้างอาคารใหม่เนื่องจาก
อาคารเดิมมีความคับแคบ ควรมีการสร้างแหล่งเรียนรู้ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุน

เด็กให้รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสดูเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการเล่นในสภาพใกล้ตัว เล่นอิสระกลางแจ้ง การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดตัดสินใจเลือกโดยอิสระด้วยตัวเอง ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกันทั้งฝ่ายผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและเด็ก เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อไป จัดให้มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนทราบชี้ให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นในการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็กและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบ ควรมีการอบรมสัมมนาให้แก่ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้นำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสมตามวัย

มัญญา เหล่าวพัฒนา (2554, น. 45-47) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 ด้าน โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานอย่างยิ่ง

จิตติมา อุดมศรี (2555, น. 220-238) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ให้ข้อเสนอแนะว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ ในรูปแบบของตัวแทนภาคประชาชนให้มากขึ้น เพื่อร่วมในการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมในการตัดสินใจ

กิตติศัพท์ ใจทน (2555, น. 50-56) ได้ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรมาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานที่ 5

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย. ปรับปรุงจาก มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย (น.56), โดย กิตติศัพท์ ไชทน, 2555, เชียงราย: สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.3 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันผลวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ 2) รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ 3) นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบสอบถามกำหนดแนวทางไว้ (The Interview Guide) โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1.1 นำผลสรุปจากการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการร่างโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.2 นำโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ พบที่ปรึกษาและแก้ไขโครงสร้างแบบสัมภาษณ์

เมื่อได้ผลการวิจัยเชิงปริมาณจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการ ทำการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันผลผลการวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรี สมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีกระบวนการในการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 198 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 133 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตร Taro Yamane (1973, p. 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษา

ครั้งนี้ ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ 0.05 แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{198}{1 + 198(0.05)^2}$$

$$n = 132.44$$

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ในจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 133 คน และผู้วิจัยดำเนินการหาสัดส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Proportion Stratified random Sampling) โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มชั้น = $\frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละกลุ่มตัวอย่างชั้น} \times \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

$$\text{กำหนดสูตร} \quad N = \frac{a \times n}{T} \quad (3-2)$$

โดย N แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

a แทน จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น

T แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้หาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 กลุ่ม ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

กลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก	43	29
2. ครูผู้ดูแลเด็ก	10	7
3. ผู้นำชุมชน	25	17
4. ผู้ปกครอง	102	80
รวม	198	133

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นคำถามแบบปลายเปิด ให้เลือกตอบแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารงานตามมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งคำถามตามระดับการปฏิบัติงานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

1. การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

เนื่องจากผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล จึงจำเป็นต้องให้มีการหาคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งที่ผู้วิจัยจะพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวให้มีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำ
- 1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อความ (IOC: Item of Objective Congruence) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, น. 249) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ

1.2.1 นายชัยชาญ ศรีปลัดฯ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ วุฒิการศึกษา กศม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.2 ดร.มณฑกานต์ ยุทธไกร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ วุฒิการศึกษา Ph.d Social Science มหาวิทยาลัยมทร ประเทศอินเดีย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.3 นางเพ็ญภา สวัสดิผล รองปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ วุฒิการศึกษารม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลเกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ ดังนี้

คะแนนเท่ากับ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

คะแนนเท่ากับ 0 เมื่อไม่แน่ใจหรือข้อคำถามมีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน

คะแนนเท่ากับ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

เลือกข้อคำถามที่ค่า IOC อยู่ในเกณฑ์ 0.6-1.0 ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามกรณีข้อคำถามใดไม่ผ่านค่า IOC ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญหาค่า IOC ใหม่หรือหากเป็นข้อคำถามที่ไม่กระทบต่อวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจะดำเนินการตัดข้อนั้น ๆ

2. ทดลองใช้เครื่องมือ

โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด เพื่อทดสอบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสื่อความหมายให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจประเด็นคำถามที่ผู้ศึกษาทำการศึกษาเพียงใดและนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการทำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้น โดยนำมาทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามและการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item total Correlation) โดยวิธีของ Cronbach)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) ตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เพื่อขออนุญาตขอความร่วมมือเก็บข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลศรีสมเด็จ

3.3.3 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามจนครบตามจำนวนด้วยตัวของ ผู้วิจัยเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4.2 กำหนดเกณฑ์การวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนจากจำนวนระดับขั้นเท่ากับ 5 ขั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5) คำนวณ ได้จากสูตร นี้

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับขั้น}} \quad (3-3)$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.8$$

ฉะนั้นในแต่ละช่องคะแนนของระดับขั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับขั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 4.21 - 5.00 หมายถึง การพัฒนาระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.41 - 4.20 หมายถึง การพัฒนาระดับมาก

ระดับคะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง	การพัฒนาในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง	การพัฒนาในระดับน้อย
ระดับคะแนน	1.00 – 1.80	หมายถึง	การพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สอบถามความสมบูรณ์และลงรหัสแล้วด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

3.2 จัดกลุ่มข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 สรุปผลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จากผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)

3.5.3 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ สถิติที่ใช้คือ

T-Test ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ LSD. (Least Significant Difference)

3.5.4 ข้อเสนอแนะผู้วิจัยจะใช้จัดกลุ่มเนื้อหาที่มีลักษณะเดียวกันและแจกแจงความถี่แล้ว
พรรณนาความ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ และได้ข้อเสนอ
เพิ่มเติมต่อยอดการพัฒนา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และกรณีศึกษาในการวิเคราะห์
ข้อในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ และรองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
 - 2.1 นำโครงสร้างแบบสัมภาษณ์พบที่ปรึกษาและแก้ไขโครงสร้างแบบสัมภาษณ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 ขออนุญาตจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ถึงประชากร
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ
 - 3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง โดยใช้
แบบสัมภาษณ์พร้อมการสัมภาษณ์ด้วยการสอบถามตามแบบสัมภาษณ์แบบกำหนดแนวทางกึ่ง
โครงสร้าง
4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 สรุปประเด็นและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
 - 4.2 จัดกลุ่มข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรี
สมเด็จ
 - 4.3 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มีการจัดกลุ่ม
เนื้อหาที่มีลักษณะคล้ายกัน และการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อําเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบน
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean Squares)
Df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณา (F-distribution)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อําเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อําเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก (Checklist) โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด คำถามแบบปลายเปิด โดยสรุปเนื้อหาเสนอในรูปแบบบรรยาย

4.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก (Checklist) โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

จำนวน ร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	45	33.80
หญิง	88	66.20
รวม	133	100

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
2. อายุ		
18 – 29 ปี	8	6.00
30 – 39 ปี	22	16.50
40 – 49 ปี	65	48.90
50 ปี ขึ้นไป	38	28.60
รวม	133	100.00
3. อาชีพ		
รับราชการ	24	18.00
เกษตรกร	70	52.60
รับจ้าง	27	20.30
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	12	9.00
รวม	133	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	73	54.90
ปริญญาตรี	55	41.40
สูงกว่าปริญญาตรี	5	3.80
รวม	133	100.00
5. รายได้ต่อเดือน		
ตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท	71	53.40
ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท	25	18.80
ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท	31	23.30
ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท	6	4.50
ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป	0	0.00
รวม	133	100.00
5. สถานะที่เกี่ยวกับศูนย์		
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก	29	21.80
ครูผู้ดูแลเด็ก	7	5.30
ผู้นำชุมชน	17	12.80
ผู้ปกครอง	80	60.20
รวม	133	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 รองลงมาเป็นเพศหญิง 88 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 มีอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 รองลงมา คือ อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 16.50 และน้อยที่สุด อายุระหว่าง 18-29 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ส่วนใหญ่ มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 73 คนคิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมา คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 41.40 และ น้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000-10,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท จำนวน 25 คนคิดเป็นร้อยละ 18.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตั้งแต่ และน้อยที่สุด คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ไม่มี คิดเป็นร้อยละ 0 สถานภาพส่วนใหญ่คือผู้ปกครอง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมา คือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 ผู้นำชุมชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตารางที่ 4.3-4.8

ตารางที่ 4.2

ระดับการพัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านที่	การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.64	.25	มาก
2	ด้านบุคลากร	3.64	.23	มาก
3	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.66	.24	มาก
4	ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร	3.63	.21	มาก
5	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้าน	3.63	.19	มาก
6	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.62	.26	มาก
	รวม	3.64	.13	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีระดับการพัฒนาทั้ง 6 ด้านอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดดังนี้ คือด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) สำหรับด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.64$) ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้าน และด้านเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X}=3.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านที่	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็ก	3.62	.52	มาก
2	ผู้บริหารมีนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างชัดเจน	3.71	.46	มาก
3	ผู้บริหารจัดทำแผนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม	3.65	.48	มาก
4	การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามขั้นตอน และเกิดจากความต้องการของชุมชน	3.70	.46	มาก
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการเลี้ยงดู จัดประสบการณ์เหมาะสมกับเด็กเล็กเป็นไปตามวัย	3.53	.50	มาก
6	มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กเล็กทุกคน	3.54	.50	มาก
รวม		3.64	.24	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.71$)

รองลงมาคือ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามขั้นตอน และเกิดจากความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.70$) ผู้บริหารจัดทำแผนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.65$) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.62$) มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กเล็กทุกคน ($\bar{X} = 3.54$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการเลี้ยงดูจัดประสบการณ์เหมาะสมกับเด็กเล็กเป็นไปตามวัย ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านบุคลากร และพิจารณาเป็นรายชื่อ

ด้านที่	ด้านบุคลากร	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	สัดส่วนของเด็กกับครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็กมีความเหมาะสม	3.64	.48	มาก
2	ผู้ดูแลเด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาเอกปฐมวัย	3.76	.43	มาก
3	ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	3.77	.42	มาก
4	มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่างครอบคลุมและทั่วถึง	3.40	.49	ปานกลาง
5	มีการเสริมสร้างสวัสดิการขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม	3.73	.45	มาก
6	มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยระบบคุณธรรม	3.58	.50	มาก
7	มีการจ้างบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำแหน่งอื่นที่จำเป็น เช่น แม่บ้าน นักการภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย	3.58	.50	มาก
	รวม	3.63	.23	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.77$) ผู้ดูแลเด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาเอกปฐมวัย ($\bar{X} = 3.76$) มีการเสริมสร้างสวัสดิการขวัญกำลังใจให้กับ

บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.73$) สัดส่วนของเด็กกับครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็กมีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.64$) มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยระบบคุณธรรมมีการจ้างบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำแหน่งอื่นที่จำเป็น เช่น แม่บ้าน นักการภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X}= 3.58$)มีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้าน คือ มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่างครอบคลุมและทั่วถึง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.40$)

ตารางที่ 4.5

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านที่	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง	3.61	.49	มาก
2	มีการแบ่งแยกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก	3.75	.43	มาก
3	ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สม่่าเสมอทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก	3.74	.44	มาก
4	ภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ	3.46	.50	มาก
5	มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง	3.73	.44	มาก
รวม		3.66	.24	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้มีการแบ่งแยกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก ($\bar{X}= 3.75$) รองลงมาคือภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สม่่าเสมอทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X}=3.74$) รองลงมาคือมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}= 3.74$) รองลงมาคือ

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ($\bar{X} = 3.61$)และ ภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านที่	ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.45	.49	มาก
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดกิจกรรมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้เหมาะสม	3.84	.37	มาก
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล	3.71	.46	มาก
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีของเล่นสำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัยและเพียงพอ	3.63	.48	มาก
5	มีมุมข่าวสารและหนังสือสำหรับเด็กและผู้ปกครอง	3.76	.43	มาก
6	มีการประเมินการพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง	3.40	.49	ปานกลาง
	รวม	3.63	.21	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยที่สุดดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดกิจกรรมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ มีมุมข่าวสารและหนังสือสำหรับเด็กและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีของเล่นสำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัยและเพียงพอ ($\bar{X} = 3.63$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.45$) อยู่ในระดับปานกลางคือมีการประเมินการพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้าน และพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านที่	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ แนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์	3.65	.48	มาก
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน	3.82	.39	มาก
3	ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาค 3 ฝ่าย จาก ภาคส่วนต่างๆอย่างเหมาะสม	3.39	.49	ปานกลาง
4	ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนา	3.72	.45	มาก
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรการเรียนการสอน	3.65	.47	มาก
6	ประชาชนในชุมชนร่วมเป็นกรรมการบริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	3.55	.49	มาก
	รวม	3.63	.19	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการพัฒนาโดยรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาค 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่างๆอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.72$) มีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X}=3.65$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.65$) ประชาชนในชุมชนร่วมเป็นกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X}=3.55$) ชุมชนมี

ส่วนรวมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ($\bar{X}=3.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8

ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้านที่	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการพัฒนา		
		\bar{X}	S.D	การแปลผล
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์ทั้ง 6 มาตรฐาน	3.72	.45	มาก
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ให้บุคลากรร่วมประชุมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นในท้องถิ่นเพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนและปรับใช้ในการพัฒนาศูนย์	3.53	.50	มาก
3	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ	3.54	.50	มาก
4	มีการประสานความร่วมมือกับศูนย์สุขภาพชุมชน โรงเรียน วัด หน่วยงานองค์กรในท้องถิ่นเป็นประจำ	3.73	.44	มาก
5	มีการจัดนิทรรศการผลงานเด็กในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ	3.50	.50	มาก
6	มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3.70	.46	มาก
	รวม	3.61	.26	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ดังนั้นมีการประสานความร่วมมือกับศูนย์สุขภาพชุมชน โรงเรียน วัด หน่วยงานองค์กรในท้องถิ่นเป็นประจำ ($\bar{X}=3.73$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์ทั้ง 6 มาตรฐาน ($\bar{X}=3.72$) มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.70$) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ($\bar{X}=3.54$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ให้บุคลากรร่วมประชุมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นในท้องถิ่นเพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนและปรับใช้ในการพัฒนาศูนย์ ($\bar{X}=3.53$) มีการจัดนิทรรศการผลงานเด็กในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ($\bar{X}=3.50$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบของตาราง โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ดังนี้

ตารางที่ 4.9

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

(n=133)

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เพศชาย			เพศหญิง			t	Sig.
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.66	.26	มาก	3.63	.24	มาก	.58	.57
2. ด้านบุคลากร	3.70	.19	มาก	3.60	.24	มาก	2.13	.02*
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.66	.20	มาก	3.66	.26	มาก	-.17	.85
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร	3.70	.19	มาก	3.60	.20	มาก	2.59	.01*
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก	3.64	.19	มาก	3.63	.18	มาก	.44	.66
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.67	.27	มาก	3.60	.26	มาก	1.51	.13
รวม	3.67	.13	มาก	3.62	.12	มาก	2.10	.03*

หมายเหตุ. *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็น โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นในด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนด้านส่งเสริมและด้านเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าเพศชายมีความเห็นมากกว่าเพศหญิงในทั้งในด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

ตารางที่ 4.10

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

		ANOVA				
การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	Between Groups	.325	3	.108	1.843	.143
	Within Groups	7.576	129	.059		
	Total	7.901	132			
ด้านบุคลากร	Between Groups	.048	3	.016	.301	.825
	Within Groups	6.830	129	.053		
	Total	6.878	132			
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	Between Groups	.276	3	.092	1.574	.199
	Within Groups	7.546	129	.058		
	Total	7.823	132			
ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร	Between Groups	.539	3	.180	4.373	.006*
	Within Groups	5.297	129	.041		
	Total	5.836	132			
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน	Between Groups	.039	3	.013	.346	.792
	Within Groups	4.813	129	.037		
	Total	4.852	132			
ด้านส่งเสริมเครือข่าย	Between Groups	.221	3	.074	1.088	.357
	Within Groups	8.755	129	.068		
	Total	8.976	132			
การพัฒนาโดยรวม	Between Groups	.115	3	.038	2.434	.068
	Within Groups	2.040	129	.016		
	Total	2.155	132			

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.068)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .143 .825 .199 .792 .357 .068 ตามลำดับ) แต่พบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร (Sig = .006) ผู้วิจัย จึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.11 ต่อไป ดังนี้

ตารางที่ 4.11

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รายคู่ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

รายคู่อายุ	18-29 ปี ($\bar{X} = 3.52$)	30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$)	40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$)
18-29 ปี ($\bar{X} = 3.52$)	-	-	-
30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$)	.03*	-	-
40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$)	.42	.02*	-
50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)	.02*	.93	.00**

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รายคู่ในรายด้าน วิชาการและกิจกรรมหลักสูตร พบว่า

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 18-29 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุ 30-39 ปี และ

50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 18-29 ปี ($\bar{X}=3.52$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X}=3.69$) และ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=3.70$)

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X}=3.69$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาฯ ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร สูงกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X}=3.58$)

3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X}=3.58$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆ ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=3.70$)

ตารางที่ 4.12

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ANOVA

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	Between Groups	.383	3	.128	2.191	.092
	Within Groups	7.518	129	.058		
	Total	7.901	132			
ด้านบุคลากร	Between Groups	.088	3	.029	.555	.646
	Within Groups	6.790	129	.053		
	Total	6.878	132			

(ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านอาคาร สถานที่	Between Groups	.226	3	.075	1.280	.284
สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	Within Groups	7.596	129	.059		
	Total	7.823	132			
ด้านวิชาการและ	Between Groups	.351	3	.117	2.751	.045*
กิจกรรมหลักสูตร	Within Groups	5.485	129	.043		
	Total	5.836	132			
ด้านการมีส่วนร่วมและ	Between Groups	.168	3	.056	1.540	.207
การสนับสนุน	Within Groups	4.684	129	.036		
	Total	4.852	132			
ด้านส่งเสริมเครือข่าย	Between Groups	.485	3	.162	2.458	.066
	Within Groups	8.491	129	.066		
	Total	8.976	132			
การพัฒนาโดยรวม	Between Groups	.050	3	.017	1.019	.387
	Within Groups	2.105	129	.016		
	Total	.383	3	.128	2.191	.092

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.092)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .092 .646 .284 .207 .066 ตามลำดับ) แต่พบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร (Sig = .045) ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.13 ต่อไป ดังนี้

ตารางที่ 4.13

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รายคู่ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

รายคู่อาชีพ	18-29 ปี ($\bar{X}= 3.52$)	30-39 ปี ($\bar{X}= 3.69$)	40-49 ปี ($\bar{X}= 3.58$)
18-29 ปี ($\bar{X}= 3.52$)	-	-	-
30-39 ปี ($\bar{X}= 3.69$)	.03*	-	-
40-49 ปี ($\bar{X}= 3.58$)	.42	.02*	-
50 ปีขึ้นไป ($\bar{X}= 3.70$)	.02*	.93	.00**

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รายคู่ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร พบว่า

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 18-29 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 30-39 ปี และ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 18-29 ปี ($\bar{X}= 3.52$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X}= 3.69$) และ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X}= 3.70$)

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X}= 3.69$) มีความ

คิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร สูงกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$)

3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆ ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆ ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)

ตารางที่ 4.14

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ANOVA

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	Between Groups	.122	2	.061	.905	.372
	Within Groups	8.849	130	.065		
	Total	8.971	132			
ด้านบุคลากร	Between Groups	.037	2	.018	.349	.706
	Within Groups	6.841	130	.053		
	Total	6.878	132			
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย	Between Groups	.022	2	.011	.182	.834
	Within Groups	7.801	130	.060		
	Total	7.823	132			
ด้านวิชาการและกิจกรรม หลักสูตร	Between Groups	.014	2	.007	.157	.855
	Within Groups	5.822	130	.045		
	Total	5.836	132			
ด้านการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุน	Between Groups	.007	2	.004	.096	.909
	Within Groups	4.845	130	.037		

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
	Total	4.852	132			
ด้านส่งเสริมเครือข่าย	Between Groups	.127	2	.064	.935	.395
	Within Groups	8.849	130	.068		
	Total	8.976	132			
การพัฒนาโดยรวม	Between Groups	.030	2	.015	.915	.403
	Within Groups	2.125	130	.016		
	Total	2.155	132			

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = .403)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .372 .706 .834 .855 .909 และ .395 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.15

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล
ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

ANOVA

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	Between Groups	.172	3	.057	.870	.472
	Within Groups	8.804	129	.068		
	Total	8.976	132			
ด้านบุคลากร	Between Groups	.184	3	.061	1.179	.320
	Within Groups	6.694	129	.052		
	Total	6.878	132			
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย	Between Groups	.309	3	.103	1.771	.156
	Within Groups	7.513	129	.058		
	Total	7.823	132			
ด้านวิชาการและกิจกรรม หลักสูตร	Between Groups	.158	3	.053	1.196	.314
	Within Groups	5.678	129	.044		
	Total	5.836	132			
ด้านการมีส่วนร่วมและการ สนับสนุน	Between Groups	.084	3	.028	.754	.522
	Within Groups	4.768	129	.037		
	Total	4.852	132			
ด้านส่งเสริมเครือข่าย	Between Groups	.172	3	.057	.840	.474
	Within Groups	8.804	129	.068		
	Total	8.976	132			
การพัฒนาโดยรวม	Between Groups	.178	3	.053	1.196	.322
	Within Groups	5.698	129	.044		
	Total	5.876	132			

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = .322)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่ายไม่แตกต่างกัน (Sig = .472 .320 .156 .314 .522 และ .474 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.16

ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานะ

ANOVA

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	Between Groups	.289	3	.096	1.631	.185
	Within Groups	7.612	129	.059		
	Total	7.901	132			
ด้านบุคลากร	Between Groups	.147	3	.049	.937	.425
	Within Groups	6.731	129	.052		
	Total	6.878	132			
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	Between Groups	.420	3	.140	2.437	.068
	Within Groups	7.403	129	.057		
	Total	7.823	132			
ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร	Between Groups	.236	3	.079	1.810	.149
	Within Groups	5.601	129	.043		
	Total	5.836	132			

(ต่อ)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการมีส่วนร่วมและการ สนับสนุน	Between Groups	.087	3	.029	.787	.503
	Within Groups	4.765	129	.037		
	Total	4.852	132			
ด้านส่งเสริมเครือข่าย	Between Groups	.146	3	.049	.710	.548
	Within Groups	8.830	129	.068		
	Total	8.976	132			
การพัฒนาโดยรวม	Between Groups	.022	3	.007	.445	.721
	Within Groups	2.133	129	.017		
	Total	2.155	132			

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานะ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีสถานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = .721)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีสถานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .185 .425 .068 .149 .503 และ .548 ตามลำดับ)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure Interview) เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา ช่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ 1 คน รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ 1 คน นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ 1 คน ซึ่งเป็น

การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ที่ผู้วิจัยได้เลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เป็นอย่างดี ดังนั้นผลการสัมภาษณ์เป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ผลการสัมภาษณ์เป็นรายด้าน

1.1 ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านการบริหารต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ควรให้ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้างานกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการประชุมทุกเดือน เพื่อให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ”

1.1.2 นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ควรให้งานกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้การเอาใจใส่เพิ่มขึ้น รับปัญหาข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีจำเป็น และเร่งด่วน” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ปรับเปลี่ยนการทำงาน โดยนำปัญหา ข้อคิดเห็น ของคณะกรรมการ และครูผู้ดูแลเด็กมาปรับใช้ในการทำงาน”

1.1.3 นางปิยะฉัตร อัมฉัตร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“การเอาใจใส่ของหัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ควรเอาใจใส่ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 ศูนย์ให้มากกว่าเดิม”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ปลัดเทศบาล หัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองการศึกษา ให้ความสำคัญ รับปัญหา และแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วมากกว่านี้ ศูนย์พัฒนาทั้ง 3 ศูนย์ควรมีการพัฒนาด้านวิชาการ และเครื่องเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็ก ให้มากกว่านี้”

2. ด้านบุคลากร

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านบุคลากร ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

2.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“บุคลากร ครูผู้ดูแลเด็ก ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี”

2.2 นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“การปฏิบัติงานของบุคลากรบางคนไม่เต็มທີ່เท่าที่ควร” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกศูนย์มีจิตสำนึก จรรยาบรรณในการทำงานมากกว่านี้”

2.3 นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“ครูผู้ดูแลเด็กบางคนปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกำหนด”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรม ในการพัฒนาและปลูกจิตสำนึกในการทำงานให้มากกว่านี้”

3. ด้านอาคารสถาน สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความพร้อมเป็นอย่างดี”

3.2 นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“อยากเพิ่มเติมในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณรอบข้าง และปรับภูมิทัศน์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ศูนย์” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า

“อยากให้มีมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้สวยงาม และมีรั้วรอบขอบเขตให้มิดชิดกว่านี้”

3.3 นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“อาคารสถานที่ไม่ค่อยมีความพร้อมเท่าที่ควร”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

“อยากให้ทุกศูนย์มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ดี และมีความปลอดภัยมากกว่านี้”

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความเหมาะสมเป็นอย่างดี” และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ศึกษาข้อระเบียบ และหลักสูตรเพิ่มเติม”

4.2 นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ควรเพิ่มเติมในวิชาการ หลักสูตรเพื่อความเหมาะสม” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ทุกศูนย์จัดทำแผนการสอน และจัดทำหลักสูตรให้ถูกต้องในทิศทางเดียวกัน มีการประชุมแลกเปลี่ยน แก้ปัญหากันทุกอาทิตย์”

4.3 นางปิยะฉัตร อัจฉกร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“อยากให้ครูผู้ดูแลเด็กเข้าใจในหลักสูตร และวิชาการให้มากกว่านี้” ..และได้ให้ข้อเสนอว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรม ในหลักสูตร วิชาการเพื่อการพัฒนา และเกิดประสิทธิภาพ”

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

5.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี” และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรแบ่งครูผู้ดูแลเด็ก ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเกิดการพัฒนา”

5.2 นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“การมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า

“อยากให้ครูทุกศูนย์มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ทางเทศบาล และชุมชนจัดขึ้น”

5.3 นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“การมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า

“อยากให้ครูทุกศูนย์มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ทางเทศบาล และชุมชนจัดขึ้น”

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

6.1 นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีการพัฒนาเครือข่ายเป็นอย่างดี” และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีการส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

6.2 นายใหม่ มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้

“ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการทำงานให้ดีขึ้น”

6.3 นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

“ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการทำงานให้ดีขึ้น”

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิจัยเป็นลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 133 คน แยกเป็นชาย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เป็นหญิง 88 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 40-49 ปี จำนวน 65 คนคิดเป็นร้อยละ 48.90 รองลงมา คือ อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 รองลงมาอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และน้อยที่สุด อายุระหว่าง 18-29 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมา คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และ น้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000-10,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท จำนวน 25 คนคิดเป็นร้อยละ 18.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท

จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตั้งแต่ และน้อยที่สุด คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ไม่มีคิดเป็นร้อยละ 0

สถานที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือผู้ปกครอง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมาคือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 ผู้นำชุมชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ

5.1.1.2 ระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

พบว่า ระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีระดับการพัฒนาทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดดังนี้ คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) สำหรับด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.64$) ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้าน และด้านเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X}=3.63$) ตามลำดับ

5.1.1.3 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) รองลงมาคือ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามขั้นตอน และเกิดจากความต้องการของชุมชน ($\bar{X}=3.70$) ผู้บริหารจัดทำแผนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.65$) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็ก ($\bar{X}=3.62$) มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กเล็กทุกคน ($\bar{X}=3.54$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการเลี้ยงดู จัดประสบการณ์เหมาะสมกับเด็กเล็กเป็นไปตามวัย ($\bar{X}=3.53$) ตามลำดับ

5.1.1.4 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ย

ต่ำสุดดังนี้ ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.77$) ผู้ดูแลเด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาเอกปฐมวัย ($\bar{X} = 3.76$) มีการเสริมสร้างสวัสดิการขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.73$) สัดส่วนของเด็กกับครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็กมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.64$) มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยระบบคุณธรรมมีการจ้างบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำแหน่งอื่นที่จำเป็น เช่น แม่บ้าน นักการภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ ($\bar{X} = 3.58$) มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่างครอบคลุมและทั่วถึง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

5.1.1.5 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้มีการแบ่งแยกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก ($\bar{X} = 3.75$) ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สม่่าเสมอทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.74$) อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง ($\bar{X} = 3.61$) และ ภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

5.1.1.6 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดกิจกรรมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.84$) มีมุมข่าวสารและหนังสือสำหรับเด็กและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.76$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 3.71$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีของเล่นสำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัยและเพียงพอ ($\bar{X} = 3.63$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.45$) และมีการประเมินการพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ

5.1.1.7 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาค 3 ฝ่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$) มีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.72$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.65$) ประชาชนในชุมชนร่วมเป็นกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.55$) ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ

5.1.1.8 ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้มีการประสานความร่วมมือกับศูนย์สุขภาพชุมชน โรงเรียน วัด หน่วยงานองค์กรในท้องถิ่นเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.73$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์ทั้ง 6 มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.72$) มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.70$) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ($\bar{X} = 3.54$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ให้บุคลากรร่วมประชุมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นในท้องถิ่นเพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนและปรับใช้ในการพัฒนาศูนย์ ($\bar{X} = 3.53$) มีการจัดนิทรรศการผลงานเด็กในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.2.1 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็น โดยรวม แตกต่างกันไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นในด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนด้านส่งเสริมและด้านเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าเพศชายมีความเห็นมากกว่าเพศหญิงในทั้งในด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

5.1.2.2 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.068$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน ($Sig = .143 .825 .199 .792 .357 .068$ ตามลำดับ) แต่พบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ($Sig = .006$) ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD โดย พบว่า

1) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 18-29 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีอายุ 40-49 ปี และ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 18-29 ปี ($\bar{X} = 3.52$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$) และ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)

2) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆ ที่มีอายุ 40-49 ปี โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร สูงกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$)

3) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาฯ ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)

5.1.2.3 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอาชีพพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.092) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .092 .646 .284 .207 .066 ตามลำดับ) แต่พบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร (Sig = .045) ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD โดยพบว่า

1) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 18-29 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและ กิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 30-39 ปี และ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 18-29 ปี ($\bar{X} = 3.52$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาฯ ในรายด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตรต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$) และ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)

2) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและ กิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 40-49 ปี โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 30-39 ปี ($\bar{X} = 3.69$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและ กิจกรรมหลักสูตร สูงกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$)

3) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรายด้านวิชาการและ กิจกรรมหลักสูตรแตกต่างจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.58$) มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรายด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่ำกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.70$)

5.1.2.4 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = .403) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและ กิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .372 .706 .834 .855 .909 และ.395 ตามลำดับ)

5.1.2.5 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = .322) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .472 .320 .156 .314 .522 และ .474 ตามลำดับ)

5.1.2.6 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานะ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีสถานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 721) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีสถานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านส่งเสริมเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน (Sig = .185 .425 .068 .149 .503 และ .548 ตามลำดับ)

5.1.3 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์เป็นรายด้าน

5.1.3.1 ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านการบริหารต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ควรให้ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้างานกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการประชุมทุกเดือน เพื่อให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ควรให้งานกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้การเอาใจใส่เพิ่มขึ้น รับปัญหาข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีจำเป็น และเร่งด่วน” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ปรับเปลี่ยนการทำงาน โดยนำปัญหาข้อคิดเห็น ของคณะกรรมการ และครูผู้ดูแลเด็กมาปรับใช้ในการทำงาน”

3) นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “การเอาใจใส่ของหัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ควรเอาใจใส่ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 ศูนย์ให้มากกว่าเดิม”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ปลัดเทศบาล หัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองการศึกษา ให้ความสำคัญ รับปัญหา และแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วกว่านี้ ศูนย์พัฒนาทั้ง 3 ศูนย์ควรมีการพัฒนาด้านวิชาการ และเครื่องเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็ก ให้มากกว่านี้”

5.1.3.2 ด้านบุคลากร

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านบุคลากร ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “บุคลากร ครูผู้ดูแลเด็ก ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “การปฏิบัติงานของบุคลากรบางคนไม่เต็มที่เท่าที่ควร” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกศูนย์มีจิตสำนึก จรรยาบรรณในการทำงานมากกว่านี้”

3) นางปิยะฉัตร อัมจักร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “ครูผู้ดูแลเด็กบางคนปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกำหนด”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ใ้รับการอบรม ในการพัฒนาและปลูกจิตสำนึกในการทำงาน ให้มากกว่านี้”

5.1.3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความพร้อมเป็นอย่างดี”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “อยากเพิ่มเติมในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณรอบข้าง และปรับภูมิทัศน์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ศูนย์” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้สวยงาม และมีรั้วรอบขอบเขตให้มิดชิดกว่านี้”

3) นางปิยะฉัตร อัมฉัตร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “อาคารสถานที่ไม่ค่อยมีความพร้อมเท่าที่ควร”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ทุกศูนย์มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ดี และมีความปลอดภัยมากกว่านี้”

5.1.3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีความเหมาะสมเป็นอย่างดี”และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ศึกษาชำระเบียบ และหลักสูตรเพิ่มเติม”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ควรเพิ่มเติมในวิชาการ หลักสูตรเพื่อความเหมาะสม” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ทุกศูนย์จัดทำแผนการสอน และจัดทำหลักสูตรให้ถูกต้องในทิศทางเดียวกัน มีการประชุมแลกเปลี่ยน แก้ปัญหาหันทุกอาทิตย์”

3) นางปิยะฉัตร อัมฉัตร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “อยากให้ครูผู้ดูแลเด็กเข้าใจในหลักสูตร และวิชาการให้มากกว่านี้”...และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากครูผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรม ในหลักสูตร วิชาการ เพื่อการพัฒนา และเกิดประสิทธิภาพ

5.1.3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี” และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรแบ่งครูผู้ดูแลเด็ก ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเกิดการพัฒนา”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “การมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ครูทุกศูนย์มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ทางเทศบาล และชุมชนจัดขึ้น”

3) นางปิยะฉัตร อัมฉกร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “การมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “อยากให้ครูทุกศูนย์มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ทางเทศบาล และชุมชนจัดขึ้น”

5.1.3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ว่า “ท่านมีความคิดเห็นด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นายประสพสุข ภารยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีการพัฒนาเครือข่ายเป็นอย่างดี” และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีการส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

2) นายโหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 ดังนี้ “ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีน้อยอยู่” ...และให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการทำงานให้ดีขึ้น”

3) นางปิยะฉัตร อัมฉกร นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้ “ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีน้อยอยู่”

...และให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการทำงานให้ดีขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดมีประเด็นซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพบว่า โดยรวมมีระดับการพัฒนาทั้ง 6 ด้านอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กิตติศัพท์ ใจทน (2555, น. 50-56) ซึ่งได้ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยได้ให้ความสำคัญกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้านอย่างจริงจัง ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดระดับการพัฒนาทั้ง โดยรวมและในรายด้าน 6 ด้าน อยู่ระดับมาก

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดำเนินงานเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน โดยพบความแตกต่างในด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร โดยผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542, น. 12) ซึ่งได้อธิบายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งมีผลให้บุคคลมีความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด นั้นเป็นไปได้ในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำเนินการได้ถูกต้องตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

5.3.1 ด้านการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ควรให้ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้างานกองการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการประชุมทุกเดือน และให้การเอาใจใส่มากกว่าเดิมในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

5.3.2 ด้านบุคลากร

ควรมีการเพิ่มเงินสนับสนุนแก่ครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็กเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน และควรให้ครู/ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพเด็กที่ป่วยด้วยโรคง่าย ๆ จากหน่วยงานสาธารณสุข ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็กควรมีการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี ควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมส่งเสริมความสามารถในดูแลเด็กเล็ก เพื่อการพัฒนาคุณภาพเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ และอยากให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกศูนย์มีจิตสำนึก จรรยาบรรณในการทำงานมากกว่านี้

5.3.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ควรดูแลรักษาความสะอาดบริเวณรอบข้าง และปรับภูมิทัศน์ให้เรียบร้อยสวยงามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ศูนย์ ทุกศูนย์ควรมีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ดี มีความปลอดภัยมากกว่านี้

5.3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

ควรให้ทุกศูนย์จัดทำแผนการสอน และจัดทำหลักสูตรให้ถูกต้องในทิศทางเดียวกันมีการประชุมแลกเปลี่ยน แก้ไขปัญหากันทุกอาทิตย์

5.3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ทุกศูนย์ควรมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ทางเทศบาล และชุมชนจัดขึ้น เพื่อเกิดทักษะสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาได้

5.3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ครูผู้ดูแลเด็กทุกศูนย์ ควรมีการส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการทำงานให้ดีขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้พบว่าการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ ด้วย อาทิเช่น

5.4.1 ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.4.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *มาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษา.
- กิตติศัพท์ ไชทน. *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. เชียงราย: สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2548). *การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย หมวดที่ 3 พัฒนาการและรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ 4 องค์การบริหารส่วนตำบล*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- จิตจำนงค์ กิติกริต. (2532). *การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ.
- ช่อ สันชนพิพัฒน์. (2553). *รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบนำอยู่ดีเด่น โรงเรียนเทศบาลวัดศรีบัวบาน สู่ความเป็นเลิศ*. (รายงานผลการวิจัย). มปพ.
- ชลพรรษ โภคสมบัติ. (2547). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ. (2559). *แผนพัฒนาสามปี (2559-2661)*. ร้อยเอ็ด: เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด.
- ฐิติมา อุดมศรี. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ*. วารสาร *VeridianE-Journal* กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 5(3): 220 – 238.
- มณฑริยา นามผล. *การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาวอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- มัญจนา เหลลาวัฒนา. (2554). การพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวลักษณ์ เจียวสวาส. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พิมพ์เพ็ญ ยอดแก้ว. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอสี จังหวัดลาพูน. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.),
- วราพร เกิดผล. (2550). ปัจจัยและกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ที่มีคุณภาพระดับดีมากจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาโรช คัชมาตย์. (2550). การจัดบริการสาธารณสุขบนแนวความคิดความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น, 3(9), 54-66

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ข้อมูลทุกอย่าง คำตอบทุกคำตอบ ในแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยจะปกปิดเป็นความลับ
3. ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ จะวิเคราะห์และสรุปในภาพรวมและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและเชิงวิชาการ ดังนั้น คำตอบของท่านจะไม่กระทบต่อท่าน หน่วยงาน หรือกิจกรรมใดๆ ของท่าน
4. ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามได้กรุณาอ่านและทำความเข้าใจและตอบตามสภาพความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควร ให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ของการวิจัยที่สมบูรณ์
5. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
6. ผลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้ จะเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ

โอกาสนี้

นายภพกฤต สุทธิบาทสกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้อ ที่	การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับการพัฒนา				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษา เด็กเล็ก					
2	ผู้บริหารมีนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างชัดเจน					
3	ผู้บริหารจัดทำแผนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม					
4	การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามขั้นตอน และเกิดจาก ความต้องการของชุมชน					
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ เหมาะสมกับเด็กเล็กเป็นไปตามวัย					
6	มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กเล็กทุกคน					
ด้านบุคลากร						
1	สัดส่วนของเด็กกับครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็กมีความเหมาะสม					
2	ผู้ดูแลเด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขา วิชาเอกปฐมวัย					
3	ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กอย่าง ต่อเนื่อง					
4	มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กอย่าง ครอบคลุมและทั่วถึง					
5	มีการเสริมสร้างสวัสดิการขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสม					
6	มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กด้วยระบบคุณธรรม					
7	มีการจ้างบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำแหน่งอื่นที่ จำเป็น เช่น แม่บ้าน นักการภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย					

ข้อ ที่	การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	5	4	3	2	1
ด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัย						
1	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง					
2	มีการแบ่งบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วนเหมาะสม กับการจัดกิจกรรมของเด็ก					
3	ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สม่ำเสมอ ทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก					
4	ภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพแวดล้อมที่ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ					
5	มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข					
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดกิจกรรมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันให้เหมาะสม					
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนา ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้ อย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล					
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีของเล่นสำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัย และเพียงพอ					
5	มีมุมข่าวสารและหนังสือสำหรับเด็กและผู้ปกครอง					
6	มีการประเมินการพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ ที่	การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมกับเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์					
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาค 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสม					
3	ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
4	มีการสำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
5	ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน					
6	ประชาชนในชุมชนร่วมเป็นกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์ทั้ง 6 มาตรฐาน					
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ให้บุคลากรร่วมประชุมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นในท้องถิ่นเพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนและปรับใช้ในการพัฒนาศูนย์					
3	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับพัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ					
4	มีการประสานความร่วมมือกับศูนย์สุขภาพชุมชน โรงเรียน วัด หน่วยงานองค์กรในท้องถิ่นเป็นประจำ					
5	มีการจัดนิทรรศการผลงานเด็กในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกระดับ					
6	มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล
ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาและกิจกรรมของท่านช่วยตอบแบบสอบถามครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นายภพกฤต สุทธิбакสกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์

การวิจัย “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด”

คำอธิบาย

1) แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) ใช้คำถาม ดำเนินการสัมภาษณ์ในทุกประเด็น และขั้นตอน ใช้การบันทึกเสียง (Tape Record) และกล้องบันทึกภาพ ในการสัมภาษณ์ ประเด็นคำถามใดไม่ได้ข้อมูลชัดเจน ขอความกรุณาถามซ้ำจนได้ข้อมูลชัดเจน

2) แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1. ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
2. รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ 3. นักวิชาการศึกษาเทศบาลศรีสมเด็จ

3) แบบสัมภาษณ์ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4) การตอบแบบสัมภาษณ์ ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายภพกฤต สุทธิบาทสกุล

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการวิชาการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเด็นสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews)

โดยนำแบบสัมภาษณ์ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด 1. ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านอาคาร สถานที่
สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร 5. ด้านการมีส่วนร่วมและ
การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดประเด็นเป็น
คำถามคำสำคัญ (Key words) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ- สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

ระดับการศึกษา.....

วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์

1) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอเพิ่มเติมอย่างไร
เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

2) ด้านบุคลากร

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

4) ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร และท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อําศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอเพิ่มเติมอย่างไรและท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ท่านคิดว่า “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อําศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร และท่านมีข้อเสนอเพิ่มเติมอย่างไรและท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น” ?

ความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	วัน/เดือน/ปี
1.	นายประสพสุข ภารยาท	ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ	26 พฤศจิกายน 2559
2.	นายไหม มงคลสีลา	รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ	30 พฤศจิกายน 2559
3.	นางปิยะฉัตร อัมจักร	นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ	2 ธันวาคม 2559

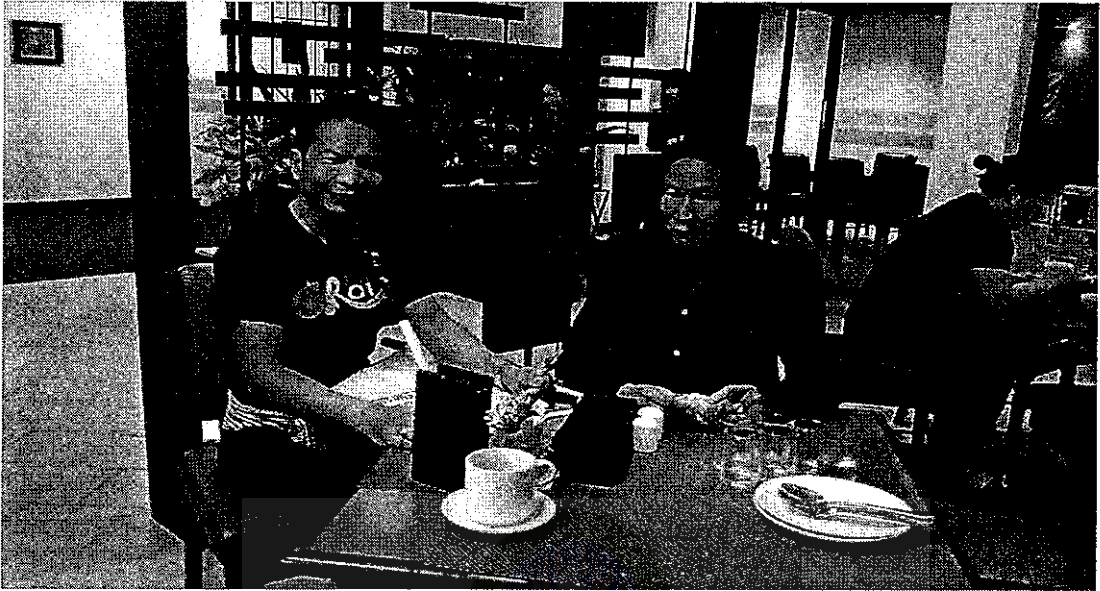
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการสัมภาษณ์

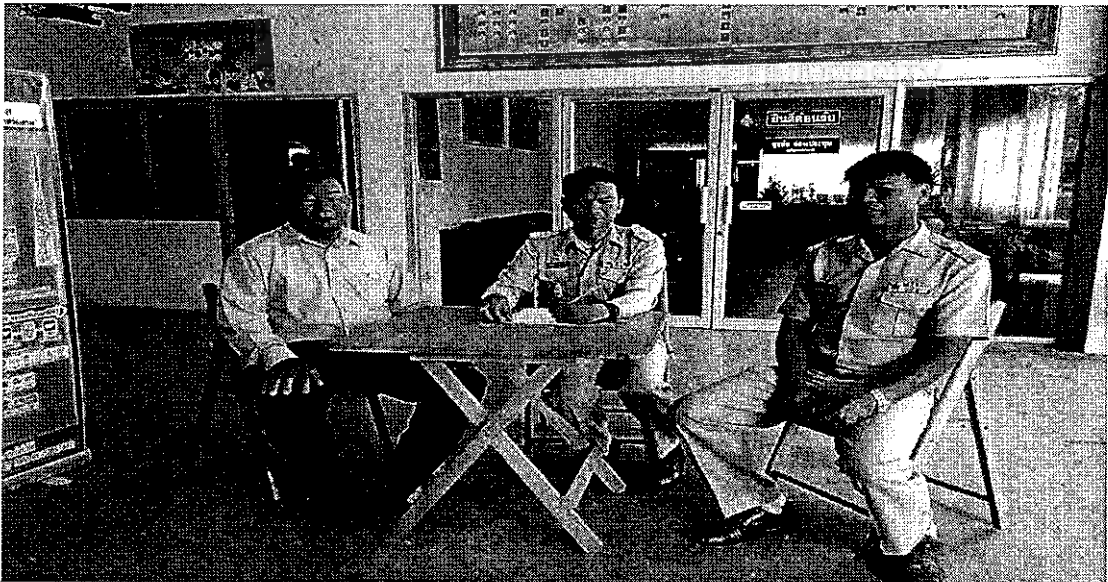

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

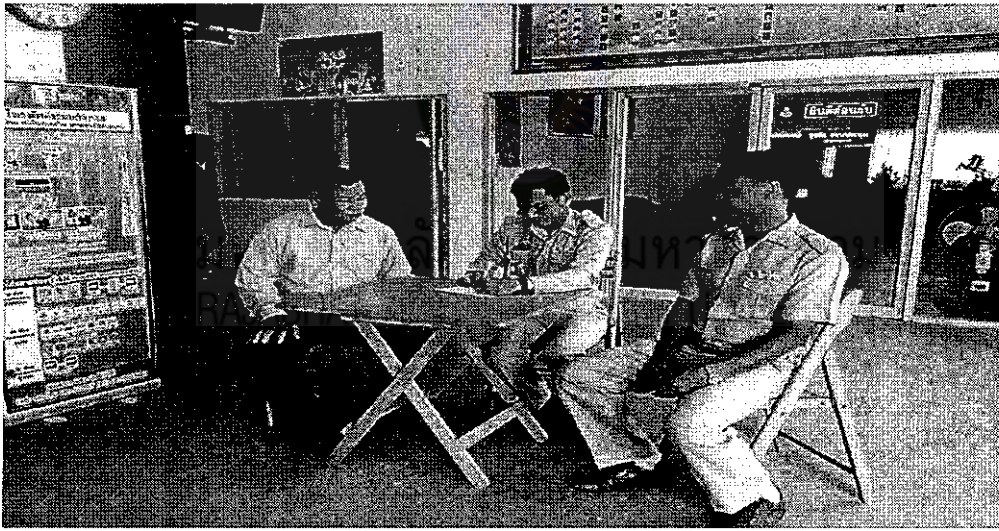
ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ภาพที่ ง.1 สัมภาษณ์ นายประสพสุข ภรรยาท ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ นักศึกษาปริญญาโท
โดยนายภพกฤต สุทธิบากสกุล ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ ง.2 สัมภาษณ์ นายไหม มงคลสีลา รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ นักศึกษาปริญญาโท
โดยนายภพกฤต สุทธิบากสกุล ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์วันที่ 30 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ ๓.๓ สัมภาษณ์ นางปิยะฉัตร อัจฉกร นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
นักศึกษาปริญญาโท ผู้สัมภาษณ์โดย นายภพกฤต สุทธิбакสกุล สัมภาษณ์วันที่ 2 ธันวาคม 2559

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ
คุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	127.1579	20.013	.114	.835
a2	127.0752	19.782	.201	.828
a3	127.1353	19.997	.135	.833
a4	127.0827	20.879	-.067	.849
a5	127.2556	19.146	.322	.817
a6	127.2406	19.896	.148	.832
b1	127.1429	19.699	.205	.827
b2	127.0226	19.962	.173	.830
b3	127.0075	19.932	.187	.829
b4	127.3835	19.284	.297	.819
b5	127.0526	19.702	.229	.825
b6	127.2030	19.981	.131	.834
b7	127.2030	21.118	.122	.855
c1	127.1729	21.750	.259	.865
c2	127.0301	19.454	.305	.820
c3	127.0451	19.407	.310	.819
c4	127.3233	19.796	.171	.830
c5	127.0451	19.619	.254	.824
d1	127.3308	20.284	.061	.840
d2	126.9398	19.148	.476	.810
d3	127.0752	19.631	.239	.825
d4	127.1504	19.992	.134	.833
d5	127.0226	19.113	.403	.812
d6	127.3835	20.162	.092	.837
e1	127.1353	19.527	.248	.824
e2	126.9624	19.658	.293	.822
e3	127.3910	19.861	.162	.831
e4	127.0602	19.951	.163	.831
e5	127.1278	19.840	.174	.830
e6	127.2331	20.710	.033	.848
f1	127.0602	19.527	.271	.822
f2	127.2556	19.571	.222	.826
f3	127.2406	20.033	.117	.835
f4	127.0526	19.899	.179	.829
f5	127.2857	20.160	.088	.837
f6	127.0827	18.925	.417	.810

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายภพกฤต สุทธิปากสกุล
วันเกิด	วันที่ 3 กรกฎาคม 2512
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 68 หมู่ 8 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 4 หมู่ 8 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่ง	นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ หมู่ที่ 10 ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
เกียรติประวัติ	ทหารผ่านศึกนอกประจำการ สังกัดกรมทหารปืนใหญ่ที่ 6
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพาณิชย์การพลาญชัยร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2549	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2560	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม